

СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ В ПЕНСІЙНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ

18.08.2016 14:46

Автор: **Кучма Ольга Леонідівна, кандидат юридичних наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка**

[Секція 6. Трудове право та право соціального забезпечення]

Категорія «соціальна справедливість» є оціночною і різні верстви населення можуть вкладати різний зміст в дане поняття. Навіть різні гілки влади можуть не бути однаковими щодо соціальної справедливості, наприклад, в питанні обмеження розміру пенсії. Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення» [1], яким обмежила максимальний розмір довічного грошового утримання суддям, військовослужбовцям та деяким іншим категоріям пенсіонерів десятьма прожитковими мінімумами, установленими для осіб, які втратили працездатність. Конституційний Суд України визнав неконституційним таке обмеження довічного грошового утримання суддів, мотивуючи тим, що закріплення в законі максимального розміру щомісячного довічного грошового утримання суддів обмежує гарантії їх незалежності [2]. Але навіть в судовій гілці влади немає однаковості щодо соціальної справедливості в даному питанні. В окремій думці суддя Конституційного Суду України висловив позицію щодо несправедливості, та акцентував увагу на тому, що непропорційне порівняно з іншими професіями «...довічне грошове утримання суддів є нічим іншим, як привілеєм, встановленим державою. Цей привілей немає нічого спільного з цінностями правової держави...» [3].

Якщо Конституційний Суд України прийшов до висновку, що зниження рівня матеріального забезпечення судді у відставці і як наслідок - гарантії незалежності такого судді, може впливати на здійснення справедливого правосуддя та реалізацію права кожного на захист судом, то аналогічні міркування можна висловити щодо впливу зниження рівня матеріального забезпечення військовослужбовця звільненого з військової служби на обороноздатність країни.

Як зазначає Щербина В. І. справедливість є одним із елементів, точніше, рівнів суспільного ідеалу, яка встановлює загальну схему взаємодії громадян, суспільств, держав на засадах права, обов'язку, свободи, можливості, чеснот та ін. [4]. Формуючи політику у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування, соціально-орієнтована держава може досягнути соціальної справедливості максимально врахувавши інтереси всіх верств населення.

Література:

1. Закон України від 02.03.2015 р. №213-VIII Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/213-19>
2. Рішення Конституційного Суду України від 08.06.2016 р. № 1-8/2016: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-16>
3. Окрема думка судді Конституційного Суду України Сліденка І. Д. на рішення Конституційного Суду України від 08.06.2016 р. № 1-8/2016: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/ne02d710-15>
4. Щербина В. І. Соціальна справедливість як категорія трудового права / В. І. Щербина Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф.(м. Київ, 21-22 квітня 2016 р.) / за ред. проф. М. І. Іншина, проф. В. І. Щербини, відпов. ред. к.ю.н. І. С. Сахарук. – Київ: Прінт-Сервіс, 2016. – 301 с. – С.289-294, с.289